

Teken- en schilderclub al meer dan 47 jaar

STREEKNIEUWS

De Goudse Streek
ne Goudse Streek

*Speciale editie
september 2021
i.v.m.
de
coronacrisis*

Atelier weer drie keer in de week open.

(nog wel met vooraanmelden!)

We kunnen altijd meer kopij gebruiken!

Oproep!

Lekker met je hobby bezig geweest, naar een museum geweest, een interessant artikel gelezen, enz.?

Schijf dan een stukje, maak een foto
en
stuur het naar de redactie
van het Streeknieuws

TEKEN- EN SCHILDERCLUB "DE GOUDSE STREEK"

Opgericht 20 september 1973

www.degoudsestreek.nl

Atelier:

Nelson Mandela Centrum

Bernadottelaan 79

2806 JM Gouda

Tel: 06-82471761 (nieuw nummer!)

(alleen tijdens de openingstijden)

Secretariaat:

Hilde Laan

Molenmeesterslag 25

2805 GX Gouda

Tel. : 0182-522170

E-mail : Hilde_Laan@hotmail.com

Giro:

IBAN: NL95 INGB 0002 2222 29

t.n.v.:

"De Goudse Streek"

Molenmeesterslag 25

2805 GX Gouda

Normale openingstijden:

Dinsdag 19.30 - 22.00 uur

Woensdag 11.00 - 15.30 uur

Donderdag 19.30 - 22.00 uur

Redactiecommissie:

Jasper Westra

jlevc.westra@gmail.com

Koos Los

koosenhelene@hetnet.nl

Angélique Coenraads-
Geurtjens

a.p.geurtjens@hotmail.nl

Inleveren van kopij voor
de volgende speciale editie
van "Streeknieuws"

vóór:

**26 september
2021**

Heb je vragen, opmerkin-
gen of suggesties?
Laat het ons weten!

(lettertype: Arial, grootte 11)

Inhoudsopgave

.....	1
Inhoudsopgave	4
Voorzitterstreken.....	5
Wat er komt.....	6
Het atelier is weer helemaal open.....	6
Expositie Agnietenkapel 2021.	6
Drie inspirerende workshops	7
Workshop Mixed Media door Marrit van Luxemburg	9
Workshop Schilder een ontbijtje met Cor Fafiani.	10
Wat er Was	11
Evaluatie buiten schilderen.....	11
'Streekmuseum Reeuwijk'- buitenschilderverslag door Jasper.....	13
Wat je nog meer wilt weten	20
Het Nuenen van Vincent van Gogh, kunstenaar.....	20
Het Hooglied.....	24
Tips	26
In de reeks van Leo Verstoep: Figuurtekenen	26
Verjaardagen	36

Voorzitterstreken

Beste schildervrienden en -vriendinnen,

We hebben een jaartje onze expositie noodgedwongen moeten overslaan maar ik heb er best wel weer zin in om veel "Goudse Streek"-kunstwerken bij elkaar te zien. En ik hoop dat het weer een begin wordt van het "oude normaal". Natuurlijk zijn er nu nog wel beperkingen en de opzet wordt eenvoudig, maar we gaan er voor. We maken met de aangeboden schilderijen van de thema's en het overig gemaakte werk er weer iets moois van. Een tentoonstelling om van te genieten voor het publiek, eventuele nieuwe leden en voor onszelf.

Net als bij voorgaande exposities ga ik er van uit dat er opnieuw voldoende hulp is bij de opbouw, het surveilleren en het afbreken. Er zijn vooraanmeldingen geweest maar de definitieve inventarisatie daarvan gaat verder per email.

Er is een digitale flyer voor onze tentoonstelling in de Agnietenkapel gemaakt die zal worden toegezonden. Gebruik deze om meer bekendheid aan onze expositie te geven. Verderop in dit blad meer over onze expositie in de Agnietenkapel.

Nu de prik- en vakantieperiode grotendeels achter de rug is merken we dat de belangstelling om weer in het atelier te komen schilderen toeneemt. We zijn daarom sinds kort weer "helemaal" open op onze vaste openingstijden. Vooralsnog houden we echter, i.v.m. het afstand houden een maximum bezetting aan, zodat een ieder aan een eigen tafel kan werken: dus met vooraanmelding maximaal 12. Nog even een herinnering: "We hebben een nieuw telefoonnummer in het atelier. Staat het al in je mobieltje?"

Nu de belangstelling om samen te schilderen toeneemt hebben we ook weer workshops en lessen gepland. De meesten van ons hebben in de lockdown-periode niet stil gezeten maar vanaf nu kunnen we dus met "life" docenten weer nieuwe kennis opdoen en onze grenzen op het gebied van teken- en schildervaardigheden verder gaan verleggen. De intekenlijsten in het atelier raken al aardig vol maar schrijf je dan toch vooral als reserve in. Bij voldoende belangstelling vragen we de betreffende docent dan gewoon nog een keer.

Nog even het volgende. We hebben een ruim atelier waar we goed afstand kunnen houden. Maar het virus is nog niet weg. Er ontstaan nog steeds nieuwe varianten en zelfs volledig gevaccineerden kunnen, zonder dat ze het zelf merken, weer besmet(telijk) raken. Volgens hen die er voor hebben doorgeleerd blijven de basisregels daarom essentieel.

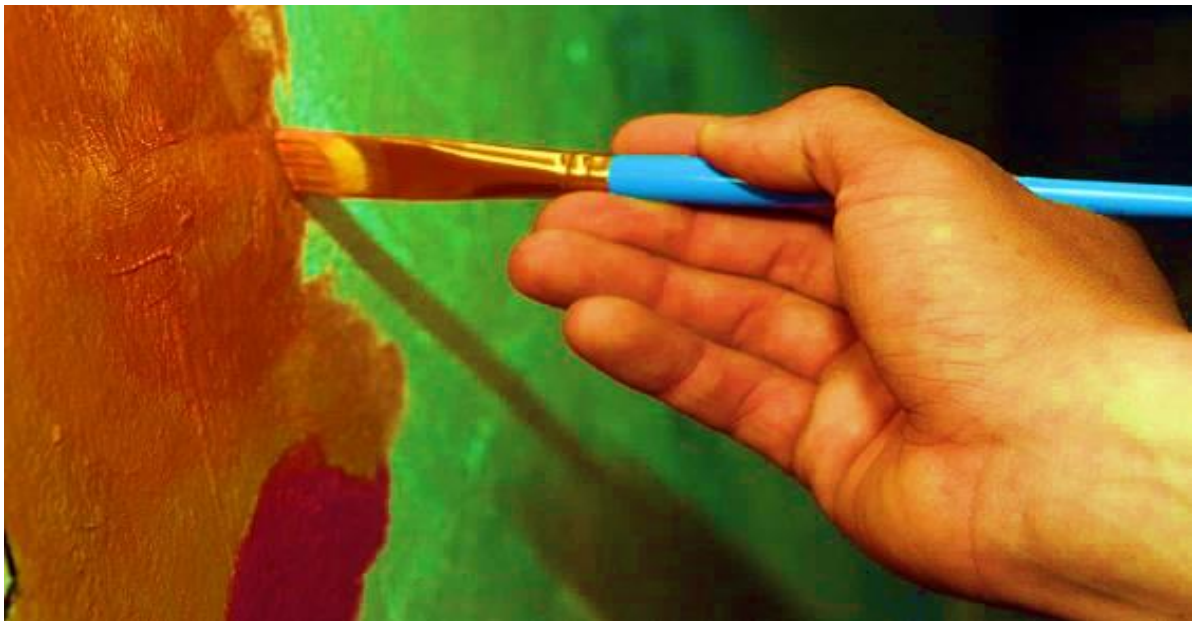
Blijf gezond en meld je vooral weer aan om in het atelier te komen schilderen,

Koos

Wat er komt

Het atelier is weer helemaal open

Om er voor te zorgen dat er voldoende "coronaruumte" voor de aanwezigen is blijft het vooraf opgeven tot een maximum van 12 wel bestaan.

Wanneer zien we jou weer?

Expositie Agnietenkapel 2021.

Expositie woensdag 15 t/m zaterdag 18 september. (inrichten dinsdag 14 september)

Zoals het er nu voorstaat gaat de expositie in de Agnietenkapel door. Wel zijn er een aantal coronaregels waaraan we ons moeten houden. De algemene basisregels kennen we. We passen die immers ook in ons atelier toe. Verder zullen we in de Agnietenkapel rekening moeten houden met het aantal aanwezigen. Naast de 1,5 m regel geldt momenteel ook nog maximaal één persoon per 5 m². Er wordt nog nagegaan hoeveel personen dan tegelijk in de kapel aanwezig mogen zijn.

De tentoonstelling zal dit jaar vanwege de beperkingen van een eenvoudiger opzet zijn en ook de tijden zijn aangepast. Verder maken we voor de inrichting gebruik van de inmiddels aangemelde zelfstandige werken en de opgegeven schilderijen van de gezamenlijke thema's:

1. Waar word je in deze tijd door geïnspireerd of wat houd je bezig (wedstrijdthema)
2. Bloemen
3. Kopjes/servies
4. Het Melkmeisje
5. Seurat

Het is soms moeilijk te achterhalen wie de kunstenaar van een schilderij is. Zet daarom altijd ook je naam achterop je kunstwerk.

Tijdschema:

- Maandagavond 13 september (onder voorbehoud) overbrengen borden en rekken vanuit de opslag naar de kapel. Nog nader overleg met gemeente en deelnemers.
- Dinsdag 14 september vanaf 09.00 uur ophalen spullen atelier.
- Dinsdag 14 september vanaf 10.00 – 10.30 uur brengen schilderijen door de leden. (rekening houden met het horecaterras)
- Dinsdag 14 september vanaf 10.30 uur inrichten expositie.
- Woensdag 15 t/m zaterdag 18 september van 10.00 -17.00 uur expositie geopend voor publiek.
- Zaterdag 18 september vanaf 17.00 uur afnemen schilderen (als het rustig is iets eerder).
- Zaterdag 18 september vanaf 17.00 uur afbreken expositie en ophalen schilderijen. (paaltjes voor toegang met de auto gaan 17.00 uur omlaag, denk aan het terras).
- Zaterdag 18 september vanaf circa 18.00 uur overbrengen spullen naar atelier.

Inrichting:

De themawerken proberen we zoveel mogelijk bij elkaar te presenteren en het individueel gemaakte en aangemelde werk op de gebruikelijke wijze. Ook zal er net als voorgaande jaren een conceptindeling worden gemaakt zodat een eerste verdeling over de borden en rekken kan worden gedaan.

Mocht het niet lukken de borden reeds maandagavond in de kapel te plaatsen dan zal in het midden van de kapel een ruimte worden gecreëerd om de te brengen schilderijen te plaatsen.

Inrichten, surveilleren en afbreken.

Aan de hand van de eerder ontvangen opgaven wordt een conceptindeling gemaakt. Per mail wordt vervolgens naar een definitieve aanmelding gevraagd en om eventuele aanvullingen verzocht.

Publiciteit.

Voor de leden is er een folder gemaakt waarmee zij kennissen en mogelijk andere belangstellenden kunnen attenderen op onze expositie. Verspreid deze folder binnen jouw kennissenkring en vermeldt daarbij zo mogelijk het tijdstip van je aanwezigheid.

Koos

Drie inspirerende workshops

Zoals jullie in het Streeknieuws van augustus al hebben kunnen lezen, hebben wij voor de komende tijd maar liefst drie inspirerende workshops georganiseerd. Twee workshops op de zaterdag en een tweede-lijke workshop op de maandagavond. Het maximum aantal deelnemers is twaalf personen, teken dus snel in!

- **zaterdag 2 oktober van 09.30-15.00 uur**
Marrit van Luxemburg: workshop mixed media. je gaat met verschillende materialen en met verschillende technieken aan de slag , zoals vegen, strijken, pointilleren en stempelen. Naast acrylverf zijn er veel andere materialen aanwezig om je mixed mediakunstwerk uniek te verbeelden.
- **zaterdag 16 oktober 09.30 – 15.00 uur**
Cor Fafiani: schilderen met acryl of olieverf. thema: stilleven B&B. schilderen van croissantjes broodjes krentenbollen, mandje bv met brood, glas, theekopjes bekers, streekproducten, kaas, eieren, eierdopjes. Je kan natuurlijk ook foto's thuis maken en meenemen om uit te werken.(verder nog het complete stukje van Cor)

- **25 oktober en 1 november van 20.00-22.00 uur**

Gerrit v.d. Beek: thema schaduwwerking. Schaduwen en licht tekenen of schilderen kan soms nog vrij lastig zijn: Licht-donker contrast is een van de belangrijkste elementen. Contrast maakt een kunstwerk interessanter en creëert diepte. Bij het tekenen van portretten zijn schaduwen en licht belangrijk om een gezicht levendig te maken.

De intekenlijsten hangen inmiddels op het atelier en **uitsluitend daarop** kun je intekenen. Kan je niet naar het atelier komen, dan kan je ook intekenen door op woensdag tussen 11.00 en 15.00 of op donderdag tussen 19.30 en 22.00 te bellen naar het atelier en aan een van de aanwezigen te vragen je naam op de lijst te zetten. Dus intekenen via whatsapp of email is NIET mogelijk!

Telefoon atelier: 0612377594

Bij de lange zaterdag workshops wordt er voor de lunch gezorgd.

Workshop Mixed Media door Marrit van Luxemburg

Zaterdag 2 oktober van 09.30-15.00 uur

Wat leuk dat ik binnenkort een workshop Mixed Media mag verzorgen bij jullie op het atelier! Ik heb er absoluut zin in!

Tijdens die workshop Mixed Media ga je aan de slag met verschillende materialen. In basis werk je op een canvasdoek. Na het plaatsen van een (v)luchtige achtergrond met verf, bezin je je op een verbeelding. Deze verbeelding maken we op zo'n manier dat je vervolgens gemakkelijk accenten kunt leggen met andere materialen dan verf. Denk aan papier - kleine snippers, lange stroken, geknipt, gescheurd of als propje -, kralen en pailletten. Ook touw en draad zijn prachtige materialen om te verwerken - rechttoe rechtaan met lijm of je geeft het meer mee door te haken, weven of te borduren.

Wil je meer weten over mij of mijn werk? Neem gerust een kijkje op www.metmarrit.nl.

Workshop Schilder een ontbijtje met Cor Fafiani.

Zaterdag 16 oktober van 09.30 – 15.00 uur

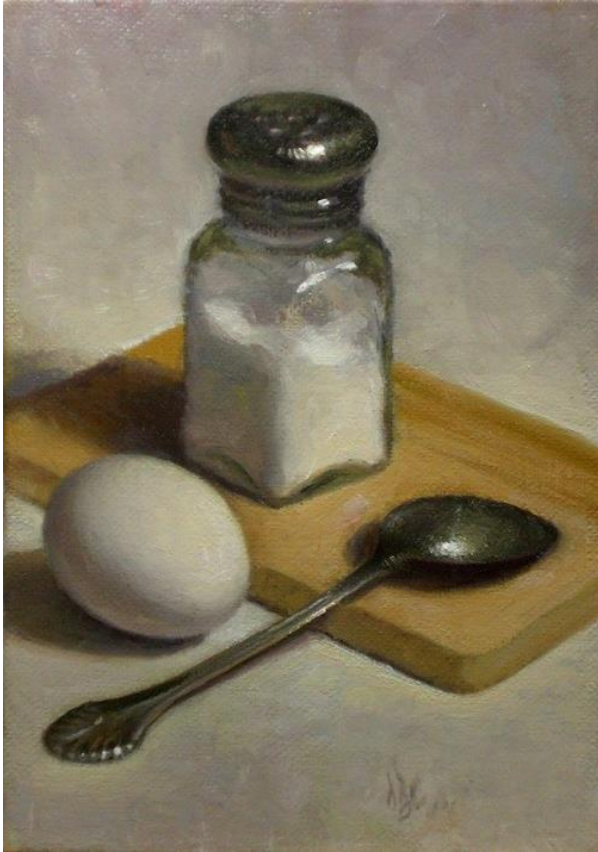
Het thema dat ik deze keer met jullie wil behandelen is "schilder een ontbijtje".

Iedereen, neem ik aan, heeft wel eens - op tv of elders - een bed & breakfast gezien. Laat je inspireren als je hieraan denkt. Neem het een en ander mee om te schilderen. Dat kan een eenvoudig ding zijn: croissantjes, broodjes, krentenbollen, mandje bv met brood, glas, theekopjes, bekers, streekproducten, kaas, eieren, eierdopjes.

Je kan natuurlijk ook foto's thuis maken en meenemen om uit te werken. De bedoeling is dat je hier een stilleven van maakt; de mogelijkheden zijn talrijk. Dat kan je in olieverf of acryl doen.

Zie hier een aantal voorbeelden.

Ik hoop jullie graag op 16 oktober in goede gezondheid weer te zien.

Veel inspiratie toegewenst, Cor Fafiani

Wat er Was

Evaluatie buiten schilderen.

Het weer is woensdag 18 augustus goed genoeg om buiten te schilderen. Om 10.00 uur staat de koffie in het STREEKMUSEUM REEUWIJK klaar. De schilders komen of met de auto vanwege de benodigde spullen, of per fiets. We drinken koffie of thee, happen een stroopwafel en zijn blij onze collega's weer te zien.

Leni houdt vooraf een kleine introductie. Ze stelt ons voor aan Corrie Perdijk, die ons door het museum zal gaan rondleiden. Corrie zorgt samen met andere vrijwilligers al vele jaren voor het Streekmuseum. Zij weet ons veel over het turfsteken en over de leefwijze van de bewoners van de streek te vertellen. Ze doet dit op een inspirerende en boeiende manier.

Interessant om te horen is, dat in de 16de eeuw niemand graag rond de plassen wilde wonen. Te nat en te drassig. Alleen de turfstekers, vaak afkomstig uit het oosten van Europa, woonden hier en deden het zware werk. Een aanrader om in groepsverband een rondleiding aan te vragen.

Om 11.30 uur zoeken we een geschikte plek om een mooie creatie te gaan maken. Een deel gaat naar buiten en anderen vinden binnen interessante objecten om op het platte vlak weer te geven.

Om 12.30 uur lunch, waarbij de melk, karnemelk en fruit door Leni is verzorgd. Hierna gaan we weer aan de arbeid.

Om 15.00 uur komen we weer bij elkaar en bewonderen elkaars creaties, die binnenkort in het "Streeknieuws" te zien zullen zijn. We sluiten af met koffie/thee.

Gezien de reacties gaan, we er van uit, dat er naar een volgende buitenschilderdag wordt uitgekeken. Die gaan we voorjaar 2022, als de temperatuur rond de 20 graden komt, organiseren. We hebben nog een paar leuke locaties op ons lijstje staan.

Groet Leni en Joke.

'Streekmuseum Reeuwijk'- buitenschilderverslag door Jasper

Nog nooit geweest, laat staan bezocht. En dan wordt er door Leni en Joke M. op woensdag 18 augustus daar een buitenschilderdag georganiseerd. Vooraf denk je: 'Wat moet je **binnen** een museum als je **buiten** wilt schilderen?' Achteraf stel je die vraag niet meer. Je weet het antwoord.

Het gebouw – een voormalige veenboerderij – ligt aan de rand van het dorp in de nabijheid van de plassen. Het toont heden de ontstaansgeschiedenis van de streek aan de huidige en toekomstige generaties aan de hand van dagelijkse gebruiksvoorwerpen, zowel huiselijk als boerderij gerelateerd. Tevens een uitgebreide collectie oude gereedschappen m.b.t. de turfwinning, oude ambtsketens, restanten van het zilverbeslag van reeds lang verloren gegane statenbijbels e.d. Stijlkamers, (op-, slaap-, linnenkamer en keuken) evenals het oude klaslokaaltje geven een goede impressie van het toenmalige lokale leven. Het streekarchief op zolder (o.a. voor stamboomonderzoek en andersoortig naslagwerk) maakt het geheel compleet.

De deze ochtend aanwezig zijnde vriendelijke vrijwilligster sprak hier tijdens de rondleiding hartstochtelijk, gedreven, vlotjes en deskundig over. Veel van die aan mijn jeugd herinnerende voorwerpen inspireren en waard om op wat voor wijze dan ook aan het papier toe te vertrouwen en ze zo te vereeuwigen. Dit is met verve – nee met divers tekenmateriaal – gedaan door o.a. John en Maarten. We keken onze ogen uit.

Figuur 1, John

Figuur 2, Maarten

Met het weer de afgelopen week was het niet al te best gesteld. Nogal buiig en ook deze dag was de voorspelling idem dito, onbestendig met kans op hier en daar neerslag. Hoewel achteraf gezien bleek het allemaal reuze mee te vallen. Het was de gehele dag droog met een hoge grijze lucht, die normaliter niet op regen duidt (boerenwijsheid). Geen zichtbare zon, want achter de wolken. De lichtinval blijft daarom constant, zonder nadelige effecten van het in de loop van de tijd verschuiven van de door de zon ontstane lichtvlakken. Blijft over de eigenschaduw van de flora, nu door het geoefende schildersoog duidelijker te onderscheiden. Ideaal weer om buiten een landschap neer te penselen.

Door het voorspelde kwakkelende weer en de voor mij toen nog onbekende topografie (ligging, omgeving, uitzicht) had ik me uit voorzorg niet geprepareerd op schilderen maar op schetsen. Gelukkig hebben enkele clubcollega's – o.a. Koos, Janneke en Piet Tom – dit wel opgepakt en enthousiast de kwast ter hand genomen. De anderen hielden zich bij schetsmaterialen, zoals (kleur)potlood, houtskool en/of fineliner.

Daar ik het weer nog niet zo vertrouwde, bleef ik binnen.

Zelf begon ik met het schetsen van in een diorama geplaatste poppetjes, die het proces van de turfwinning in het Reeuwijkse uitbeeldden. Gevolg van deze activiteit ontstond een uitgestrekt plassengebied van deze naam. De karakteristieke aankleding van de uitgebeelde veenarbeiders doet nogal Goghiaans (rake observatie van een clubgenoot) aan en heeft invloed op de weergave. Bijkomend probleem het enigszins spiegelende vitrineglas en de schaduwwerking op de zwarte kledij.

En dan wordt het middag, tijd voor het verorberen van je thuisgemaakte lunchpakket. Leni heeft als extra ter lafenis voor verkwikkende koele in literkartons verpakte zuiveldranken gezorgd. Voor de benodigde vitamientjes zijn er enkele netjes met mandarijnen. Nauwelijks hebben we de eerste smakelijke hap tot ons genomen of tot onze verbazing en verrassing komt Eefje blijmoedig binnen gehuppeld. Zij heeft deze ochtend als artistiek medewerkster een groep senioren in de Bodegraafse soos gestimuleerd tot het creëren van schilderkunstige uitspattingen. Ze straalde opgetogen over de daar behaalde resultaten. Tegelijkertijd is het een mooie gelegenheid om de tot nu toe wederzijds opgedane ervaringen uit te wisselen. Ieder heeft en doet zo zijn/haar zegje.

Figuur 3, Eefje

De grauwe lucht was gedurende de maaltijd wat opgeklaard, helderder geworden. Reden voor mij om in navolging van dappere streekgenoten naar buiten te gaan om wat omgevingsschetsjes te maken. Eerst mijn klapstoel uit mijn oldtimer gehaald om vervolgens om het gebouwtje heen te lopen. Het is altijd verrassend, wat je dan zoal tegenkomt en ziet. Ik had gedurende de ochtendssessie al door het raam naar buiten gekeken. Je komt in een geheel andere omgeving terecht. Allereerst zie je enkele metershoge stapels zware grindtegels met hier tegenaan vervelozе, houten karrenwielen. Typierend voor deze plek, compositorisch fraai. Toch maar links (het was rechts) laten liggen. Rotzooi blijft altijd interessant en voor beeldende kunstenaars inspirerend. Door het wat klemmende hek verder gelopen naar het achterliggende door veel groen struik- en boomgewas omrande veld, waar een enkele prille fruitboom naar de hemel reikte.

Op zoek naar een geschikte schetsstek zag ik langs het veld clubzusters en –broeders drukdoende hun creatieve impressies al dan niet expressief vorm te geven. De '2 J's' (Janneke en Joke M) zaten gezusterlijk ontspannen naast elkaar al vrolijk kwebbelend (of was het toch keuvelend?) hun kunst te beoefenen.

Een prachtig ruim in acryl opgezet landschap door Janneke en een kleurpotloodschets in bescheidener formaat van Joke.

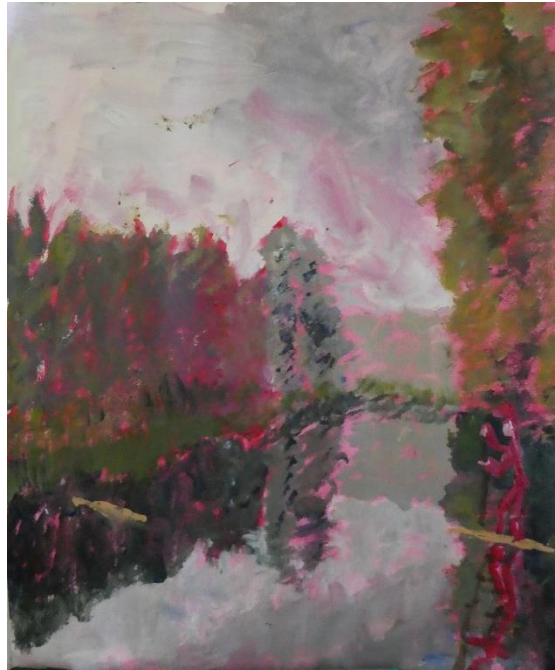

Figuur 4, Janneke

Figuur 5, Joke M.

Even verderop langs de waterkant zat Piet Tom zijn expressief, fauvistisch ogende schilderstuk op te zetten. De rode onderschildering sprankelde door de bovenliggende kleurpartijen van struik, boom, lucht en water. De atmosfeer wordt hier meesterlijk getroffen.

Figuur 6, Piet Tom

Verder kijkend zag ik aan de andere kant van het veld Ad langs de waterkant gehurkt bezig (of zat hij?) aan een miniatuur, natuurlijk met eenden in zijn nabijheid. Ook Hugo, gezeten op een laag omgekeerd opstapje (voor bij een caravan?), genoot zichtbaar van de hem omringende gevarieerde weelderige plantengroei. Lastig is het om door het overvloedige groen dit op papier te nuanceren. Het helpt om hier op de licht–donker contrasten te letten, zo de verschillende structuren van de diverse struiken en bomen te ontdekken. Niet elk blaadje hoeft getekend te worden. Je kan veel weglaten en enkele kenmerkende karakteristieken wat gedetailleerder aangeven. Handig om diepte te suggereren is de achtergrond partijen vaag, dun te houden en de voorgrond te accentueren, dus wat zwaarder.

Figuur 7, Hugo

Intussen kwam Ad – hij was klaar met zijn schets – naderbij schuifelen richting Hugo, terwijl ik de laatste als het te tekenen model observeerde. Ze raakten – vanzelfsprekend wel op 1½ m afstand – in een zo te zien aangename conversatie. Ik maakte direct van de gelegenheid gebruik om ook Ad vlotjes in zijn ongedwongen pose te tekenen.

Figuur 8, Ad

Even verderop had Koos bij een bruggetje een goed zicht op een rij knotwilgen, voelde de inspiratie opborrelen en moest dit uiteraard in verf uitdrukken. Hij is er de hele dag mee in de weer geweest. Hij is er uitstekend in geslaagd de sfeer van de dag te treffen.

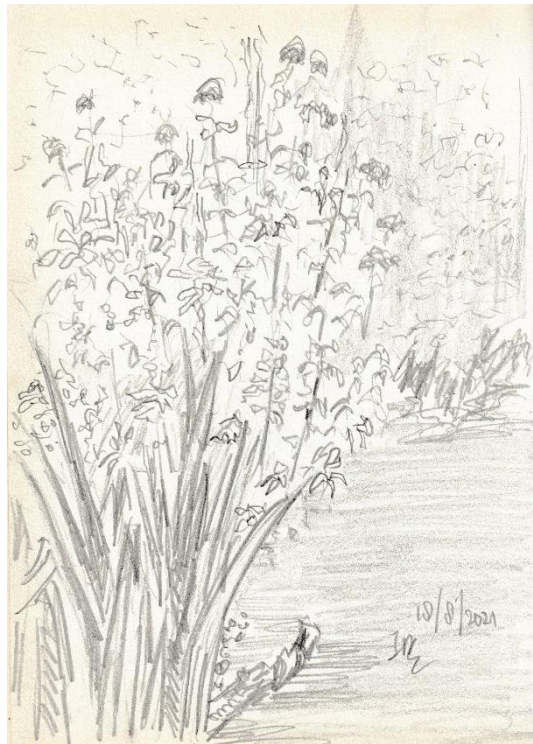
Figuur 9, Koos

Zo rond een uur of 3 in de middag is er ter afsluiting een evaluatiemoment gepland. De bedoeling is om het deze dag gefabriceerde werk aan elkaar te tonen. Je ziet op zo'n moment elke deelnemer, ook diegenen (Nelly, Toos, Leni), die je de gehele dag (de lunchtijd daargelaten) verder uit het oog bent verloren. Waar hebben ze gezeten? Wat hebben zij gezien en hoe dit creatief verwerkt, vorm gegeven? Een spraakmakend ogenblik met veel welgemeende bewondering voor elkaars creaties.

Figuur 10, Toos

Foto's: Leni
Illustraties: naam gevoegd
overige tekeningen: Jasper
Tekst: Jasper

Nader van Koos:

Mogelijk mist nog van een buitenschilder een afbeelding van een dag noeste, maar heerlijke, arbeid. Waarvoor excuus.

Wat je nog meer wilt weten

Het Nuenen van Vincent van Gogh, kunstenaar.

De laatste dag van onze vakantie rijden we het zonovergoten Nuenen binnen. Tientallen fleurig beplante bloembakken omringen de lichtmasten en torenen hoog boven het dorpse tafereel uit. We parkeren voor het Vincentre, Berg 29, in het centrum van Nuenen. Het Vincentre is een veel bezocht interactief museum en informatiecentrum over hoe Vincent van Gogh (1853 – 1890) in Nuenen leefde en werkte. Eenmaal buiten zijn er 14 locaties te zien die door hem zijn geschetst of geschilderd.

Na vele omzwervingen in Engeland en afwijzingen elders voor vrijwel alles wat hij aanpakt in zijn werkzame leven, vertrekt Vincent begin december 1883 vanuit Nieuw Amsterdam in Drenthe per trein naar Nuenen. Nuenen ligt in een bekoorlijk stukje Brabant en is de plaats, waar hij voor het eerst echt als kunstenaar opbloeit. Zijn vader, hervormd predikant Theodorus van Gogh, en familie woonden daar van 1882 – 1885. Hij is dertig jaar, heeft geen inkomen en trekt bij zijn ouders in.

Figuur 11, Ouderlijk huis Berg

Erg welkom voelt hij zich niet in de ouderlijke woning, waar zijn serie mislukkingen genoegzaam bekend zijn. Hij faalde volgens zijn superieuren als bediende in een kunst- en prenten-handel, door een afgebroken studie theologie, als leraar, als hulpprediker, en als evangelist voor arme mijnwerkers in de Boringe. Hij schrijft: "Er is een soortgelijk opzien tegen mij in huis te nemen als er zou wezen om een grooten ruigen hond in huis te hebben."

In beginsel is Vincent autodidact, die zich de tekenkunst eigen maakt door zelfstudie en het naschilderen van voorbeelden. In 1881 volgt hij teken- en schilderlessen bij Anton Mauve (1838-1888), vertegenwoordiger van de Haagse School. Uiteindelijk is het zijn broer Theo, die hem aanmoedigt zich verder als kunstenaar te bekwamen. Vincent verblijft en werkt in een als atelier ingerichte aanbouw achter de ouderlijke pastorie op Berg 26.

Het Noord-Brabants landschap en de plaatselijke boerenbevolking inspireren hem in hoge mate. Hij correspondeert hierover met collega-schilder Anthon van Rappard. (1858 – 1892), schilder van handwerkslieden. Hij werkt in hoog tempo: In twee jaar tijd schildert Van Gogh in Nuenen een kwart van zijn totale oeuvre.

Vanaf het Vincentre is het mogelijk de meeste plekken, waar Vincent van Gogh leefde en schilderde, al wandelend of fietsend te bezoeken. De route is ongeveer 5 km lang. Er zijn informatiezuilen, die het de bezoeker gemakkelijker maken de route te volgen. De eerste van 18 informatiezuilen met tekst en aanvullende gesproken uitleg via een druk op de knop staat voor het Vincentre, Berg 29.

Het meest inspirerende gebouw in Nuenen is de ouderlijke woning van Vincent, gebouwd door de burgerlijke gemeente in 1764 als parochiewoning voor dominees. Het ligt op een steenworp afstand aan de overkant van het Vincentre. Daarnaast, op Berg 24, woonde Margot Begemann, dochter van de voorganger van de kerkelijke gemeente. De toen 43-jarige Margot en 31-jarige Vincent worden op elkaar verliefd en krijgen trouwplannen. Na een lange periode van eerdere hulpeloze en gestrande relatiepogingen schrijft hij opgetogen:

Figuur 12, Margot Begemann

"Ik geloof bepaald of weet zeker ze van me houdt. Ik geloof bepaald of weet zeker dat ik van haar houd." Maar de beide families zien dat niet echt zitten en torpederen elke mogelijkheid tot een huwelijk, deels omdat Vincent niet voldoende geld bezit om een vrouw te onderhouden en deels door de jaloezie van de zusters van Margot. Een dramatische, door Vincent op het nippertje voorkomen, zelfmoordpoging van Margot drijft hen uiteen. Maar uit Vincents brieven blijkt het overduidelijk, dat Margot zijn grootste liefde is geweest.

Toen de familie van Gogh in 1985 (en daarom ook Vincent) Nuenen verliet, was Margots broer Jacob hem behulpzaam met het opslaan van al zijn schilderijen binnen zijn kleine linnen- en damastfabriek op Berg 65. Vincent vertrok naar Antwerpen, en hoopte nog eens terug te keren.

We lopen verder richting Gerwenseweg 2 en komen aan bij molen 'De Roosdonck', die nog altijd voor het malen van graan wordt gebruikt. Het beeld van deze molen komt herhaaldelijk terug in Vincents schilderijen; meestal in zijn landschappen, maar ook als achtergrond in zijn portretten van boeren en wevers. Een aantal meters verder op nr. 6 stond het huisje van de familie De Groot. Het huis en het gezin De Groot stonden model voor Vincents beroemdste kunstwerk "De Aardappeleters."

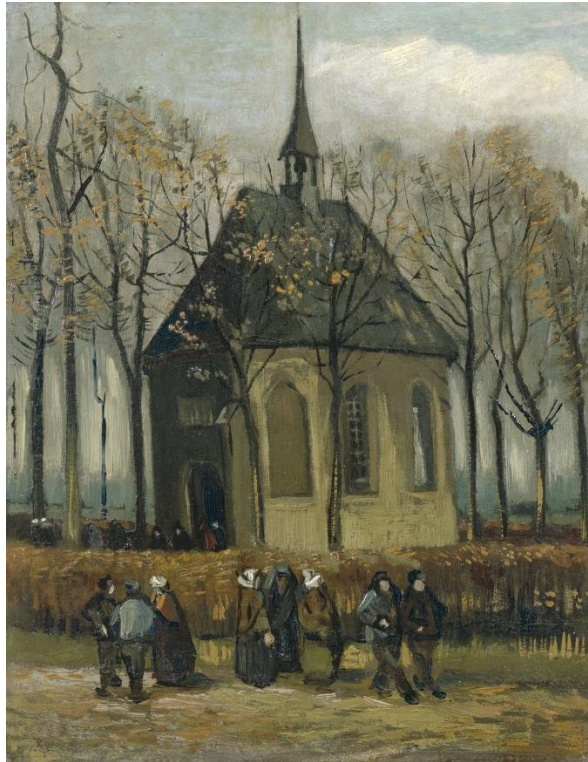

Figuur 13, Molen De Roosdonck

Figuur 14, Kerkje Nuenen

Terug in het centrum van Nuenen vinden we op Papenvoort 2a een eenvoudig protestants zaalkerkje uit 1824, waarin zowel Margots vader Willem Begemann als Vincents vader Theodorus van Gogh hebben gestaan. Op een aantal schilderijen van Vincent is het kerkje afgebeeld. Eén ervan werd door hem speciaal voor zijn moeder gemaakt. Zij kon het kerkje als gevolg van een gebroken been niet meer bezoeken. "Ik heb het kerkje met de heg en de boomen geschilderd onlangs voor haar"

Figuur 15, Schilderij Kerkje Nuenen

Op weg vanaf het centrum naar Tongelre komen we langs een gerestaureerde watermolen, gelegen aan de Opwettenseweg 199 in het bij Nuenen behorende buurtschap Opwetten. De originele molen is mogelijk in de elfde eeuw gebouwd door de monniken van de Abdij Sint-Truiden. Joannes Andreas Sengers was eigenaar en liet de molen bemalen. Hij vond Vincent van Gogh, die de molen schilderde, maar een "klad"schilder.

Figuur 16, Schilderij Watermolen Opwetten

In Parijs komt Van Gogh in aanraking met het impressionisme en maakt kennis met eigentijdse kunstenaars, zoals Paul Gauguin, Henri de Toulouse-Lautrec en Emile Bernard. Begin 1888 vertrekt hij naar het Zuid-Franse Arles. Het is zijn droom samen met Paul Gauguin (1849 – 1903) een kunstenaarsgemeenschap op te richten met de naam 'Atelier van het Zuiden'. Maar het heeft niet zo mogen zijn. Vincent van Gogh ligt naast zijn broer Theo begraven even ten westen van Parijs in Auvers-sur-Oise. Het dorp is bekend om de vele wereldberoemde kunstenaars, die daar een deel van hun leven hebben doorgebracht onder meer Daubigny, Cézanne, en Corneille.

Onder de titel 'Van Gogh on the Road' heeft autofabrikant Hyundai tezamen met het Van Gogh Museum in Amsterdam 4 schitterende video's uitgebracht van een autorit vanaf Amsterdam naar de voornaamste plaatsen waar Vincent heeft geleefd en gewerkt: Nuenen, de Borinage, Anvers-sur-Oise en Parijs. Gepresenteerd door kunstjournaliste Yuki Kho zijn ze te zien op Youtube:
<https://www.youtube.com/watch?v=V2rnTrMkXbl>

Leo W Zonneveld

Het Hooglied.

Het Hooglied is een dun boek in het Oude Testament van de Bijbel. In het Engels heeft het een prachtige naam, Song of songs. In de Joodse traditie hoort het bij de boeken, die op feestdagen in de synagoge worden gelezen. Het is liefdespoëzie, zoals er in die tijd in het Midden Oosten veel meer is geschreven. Veel van de gedichten in het Hooglied worden in de ik-vorm gezegd door "De jongen" en "Het meisje". Het meisje is daarbij de belangrijkste.

In de christelijke traditie wordt de inhoud symbolisch gezien als de relatie tussen het volk Israël en zijn God. Een neutrale lezer herkent veel erotische passages. Bezoekers en verpleegkundigen, die ik naar het Hooglied vroeg, vertelden mij, dat ze als Christelijke jongeren wisten, dat je daar moest wezen voor rooie oortjes. Een voorbeeld, *"jouw borsten liggen als reekalfjes in het gras"*.

In het verpleeghuis vroeg ik trouwe bezoekers om mij uit Hooglied voor te lezen. Dit gebruikte ik als inspiratie om tekeningen met houtskool te maken.

Weer thuis bleef het Hooglied bij mij in gedachten. Na uitproberen of ik nog in staat was om een model te tekenen, heb ik twee modellen gevraagd. De jongen kende ik al. Via hem ben ik in contact met het meisje gekomen. Ik vertel modellen van tevoren altijd, wat voor poses ik wil. Beide modellen vonden het goed om ook meer erotische poses uit te beelden.

Ik had, na het herlezen van het Hooglied, zes scènes uitgezocht. Zie de lijst aan het eind van dit artikel. De modellen liet ik improviseren op de korte beschrijving van de scène. Daarbij lette ik vooral op de interactie tussen de personages.

In drie uren ontstonden vier houtskooltekeningen, een tekening met zwart en wit krijt op grijs papier en een schilderij met acrylverf. Het laatste heb ik later verder uitgewerkt. Ik overleg nog met de redactie of dit schilderij past binnen de doelstelling van Streeknieuws. Zo niet, dan kunnen jullie een foto via de mail toegestuurd krijgen. Bij de erotiek wil ik in het schilderij vooral de zelfstandigheid en onafhankelijkheid van het meisje in het Bijbelboek laten zien.

1. Twee springende herten met de bomen als muren
2. Meisje zit als een lelie onder haar vriend de appelboom
3. Het meisje danst. De jongen zegt verlegen: "Kijk mij niet zo aan".
4. Jongen: "Mijn vriendin is als een gesloten tuin met daarin een geheime fontein". Meisje: "Ik wil dat mijn vriend in mijn tuin komt en van mijn zoete vruchten snoept".

5. Meisje: "Ik lig met mijn hoofd op zijn linkerschouder en hij streelt mij met zijn rechter hand".

Piet Tom 1

Piet Tom 3

Piet Tom 2

Piet Tom 4

Piet Tom 5

Piet Tom Smit

Nader redactie De foto van het 6^e schilderij kan zoals Piet Tom aangaf bij hem worden opgevraagd.

Tips

In de reeks van Leo Verstoep: Figuurtekenen.

(uit: 'Vrij tekenen en schilderen' door Leo Verstoep, herzien door Jasper Westra)

Figuurtekenen.

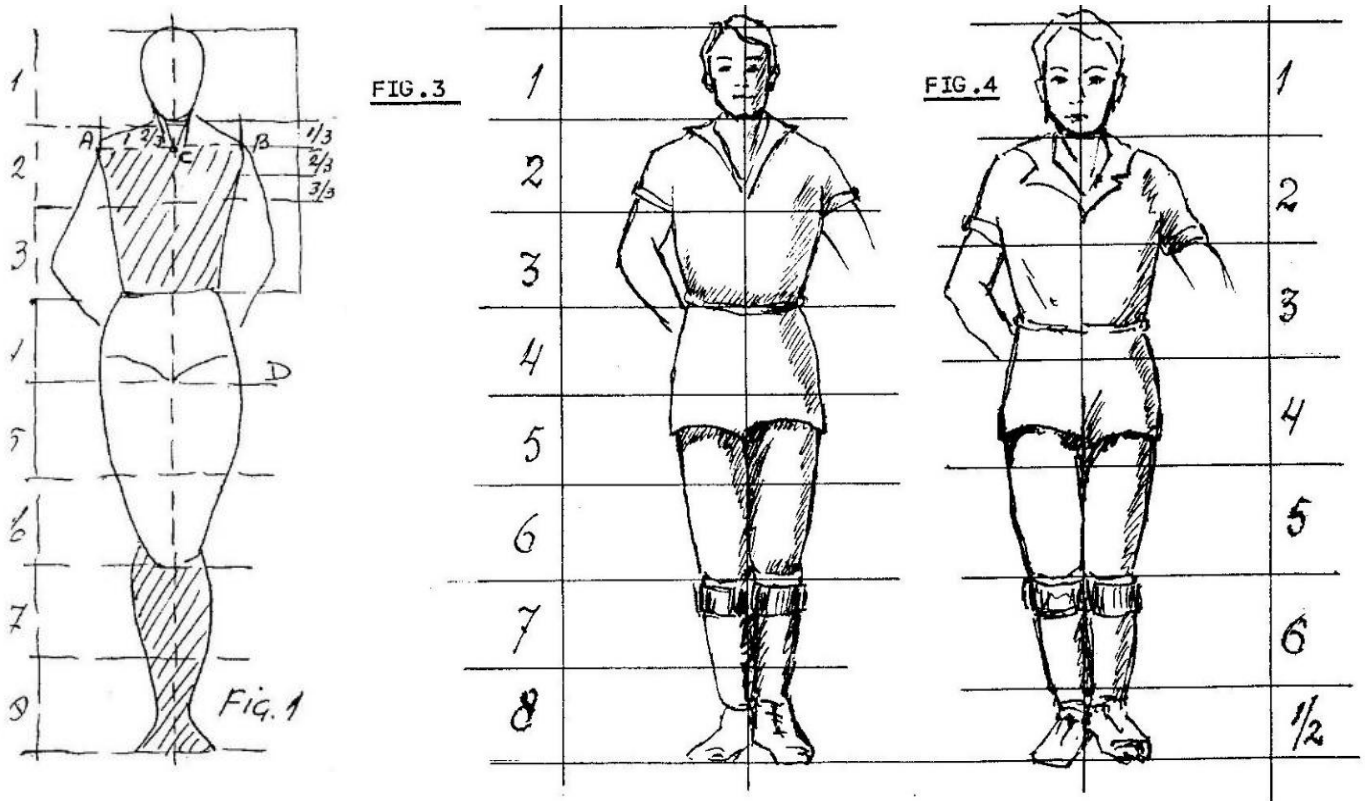
Hier staat het menselijk figuur centraal. Het is (evenals bij koptekenen) belangrijk goed te weten wat er onder de huid zit, hoe spieren en gewrichten gevormd zijn.

Teken je een stilleven of landschap, dan heeft die maar één '**gestalte**' (gedaante). Deze wordt alleen beïnvloed door het licht of de bewolking. Maar het menselijk figuur heeft duizenden 'gestalten'. De mens is geen moment gelijk en door de 'gestalte' zie je het **karakter**.

Voor kop- en figuurtekenen is veel anatomische kennis noodzakelijk. Dit behoeft studie en veel oefening. Alleen bij het tekenen van de mens vind je die diepe voldoening, die je als tekenaar nodig hebt, om je talent volledig te doen ontplooiën.

In de volgende hoofdstukken leren we de mens tekenen in al zijn verschijningsvormen: gekleed, naakt, in rust, in actie alsmede het tekenen van handen en voeten.

Om het meeste profijt te hebben, moeten we alles aandachtig door lezen en herlezen. Houd daarbij steeds papier en potlood bij de hand om de gegeven voorbeelden 'in klad' te schetsen. Dit voor een beter begrip van wat er bedoeld wordt.

Proportie leer.

De eerste moeilijkheid, die we tegenkomen, is de proportie van het menselijk figuur. Het gaat hier om de onderlinge verhoudingen van de lichaamsdelen. Bijv. de grootte van de kop t.o.v. de hele figuur. Kennis hiervan maakt het tekenen al een stuk gemakkelijker.

In fig. 1 en 2 zien we dat we zowel het mannelijk als het vrouwelijk figuur in 8 gelijke delen kunnen verdelen. De kop gaat dus 8 x uit de gehele lengte. Dit is een methode ter illustratie. In werkelijkheid is de kop groter, n.l.

10/65 = bijna 1/7 deel van de lichaamshoogte.

Waarom dan een verdeling in achten?

Indien we een verdeling maken in 6 1/2 of 7 gelijke delen (fig. 4), dan wordt de kop groter t.o.v. het lichaam, met als gevolg, hoe groter de kop, hoe kleiner het lichaam lijkt. Vergelijk fig. 3 en 4.

De verdeling in 8 gelijke delen biedt voorlopig veel voordelen.

De helft van het lichaam ligt op de lijn van het breedste deel van de heupen en is dus 4 x de kopgrootte. De **bovenste** helft delen we in tweeën en zo verkrijgen we de lijn over de tepels. De **onderste** helft van het lichaam verdelen we in tweeën en deze lijn geeft de onderkant van de knieschijf aan.

De maat van de kop is gemeten van **kin** t/m **schedel**. De hoogte van de haardos komt hier nog bovenuit. 2 maal de koplengte is de lijn over de **tepels**.

4 maal kop (tevens halve hoogte lichaam) geeft zowel het **breedste deel van de heupen** aan alsmede de **onderzijde van de buik**.

5 maal de kop is de **halve lengte van de dijbenen**.

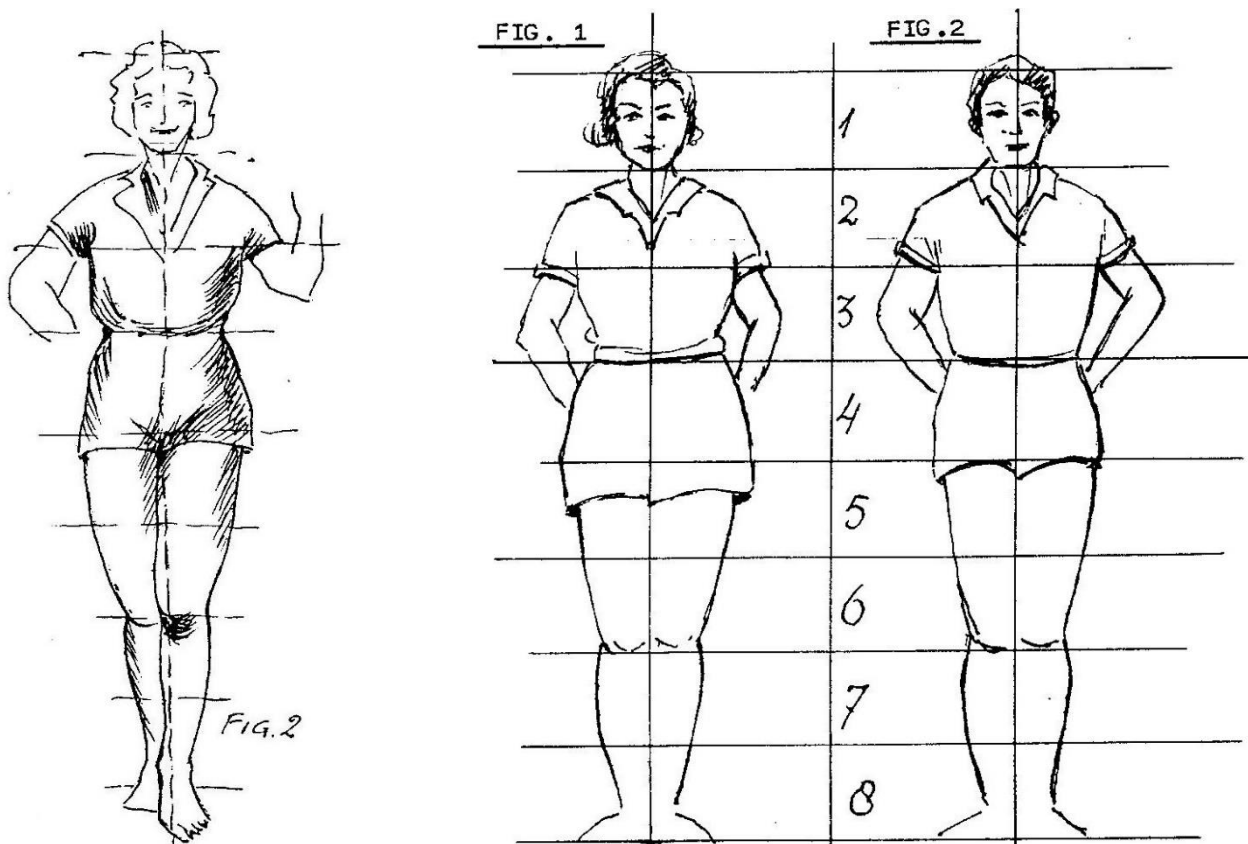

6 maal de kop is **onderzijde knieschijf**.

7 maal de kop is gelijk aan **twee-derde deel van het onderbeen**.

8 maal de kop is **onderzijde van de hiel**.

Deze verhoudingen blijven bij een rechtopstaande figuur in perspectivische onverkorte stand onaangetast.

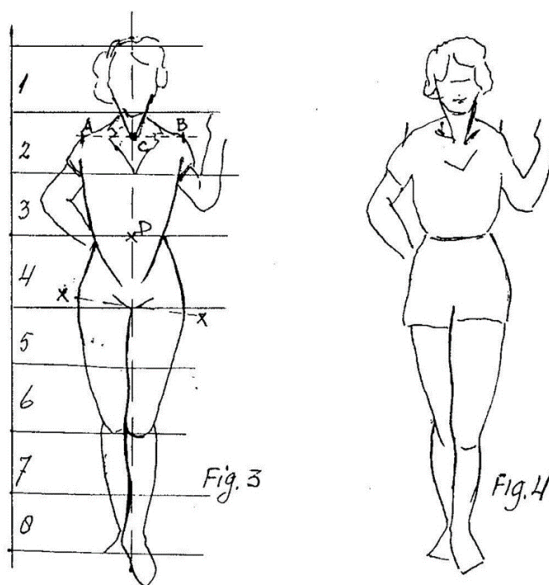

Hier volgen nog enkele andere verhoudingsmaten voor zowel het vrouwelijk als het mannelijk figuur.

We beginnen met de loodlijn en de verdeling in achten (fig. 1).

De kop schetsen we als een **ovaal** (eivorm) zie 1.

In deel 2 is op 1/3 onder de kin een horizontale lijn getrokken. Dit is de lijn onder de halskuil (C), bij het figuurtekenen één van de belangrijkste punten. Dit is het punt, waar de sleutelbeenderen en het borstbeen samenkomen. Deze lijn is de bovenlijn van het tot het middel gearceerde vlak.

Nu bepalen we de **schouderbreedte** (punt A en B). deze breedte is bij mannen en vrouwen **niet** gelijk. Het mannelijk figuur is **breder** in de schouders en wel $1 \frac{2}{3}$ x de kophoogte; bij het vrouwelijk figuur is dit $1 \frac{1}{2}$ x de koplengte. Hiertegenover staat, dat de heupbreedte (lijn D) bij de vrouw groter is dan de schouderbreedte. Bij de man is dit juist andersom. Wat dit betreft zijn beide seksen weer in evenwicht.

Van het middel tot de knieschijf zien we een vlak met flauw gebogen lijnen (4, 5 en 6). Het vlak van de onderbenen (7 en 8) is in **vorm** bijna gelijk aan de vlakken 5 en 6.

Deze indeling in grote vlakken is van het grootste belang. Bij het figuurtekenen begin je altijd met het schetsen van de grote vormen (zie fig. 1), dus bijv. voor het gezicht alleen het ovaal zonder ogen, neus e.d., anders verlies je de hoofdvormen uit het oog. Na het schetsen van de hoofdvormen, kun je de verhoudingen beoordelen. Daarna pas detailleren. De grote vlakken, indelingen en lichaamsvormen zijn anatomisch verantwoord en afgeleid van het **skelet**, de vorm en de ligging van de spieren.

Uit fig. 2 blijkt, dat de grondvormen **bijna** geheel overeenkomen met de eenvoudige proportie indeling van fig. 1. Het verschil is de stand van haar linkerbeen.

Dit been is iets naar voren geplaatst en de knie is een weinig gebogen.

De lijn welke de begrenzing van het dijbeen aangeeft in fig. 3, is vanaf vlak 4 een weinig naar links geplaatst. De knie van het linkerbeen bedekt gedeeltelijk de knie van het rechter been. De lijn over binnenzijde knie naar enkel is loodrecht.

Zodra één van beide hielen niet de grond raakt, zal de **heuplijn** X in fig. 3 iets **schuin** gaan lopen. Het been, dat volledig op de grond rust (**standbeen**), drukt de heup iets omhoog. Het andere been, dat niet met de hiel op de grond rust, is het **speelbeen** en geeft een ongelijke druk op het bekken waar de bovenbenen mee zijn verbonden.

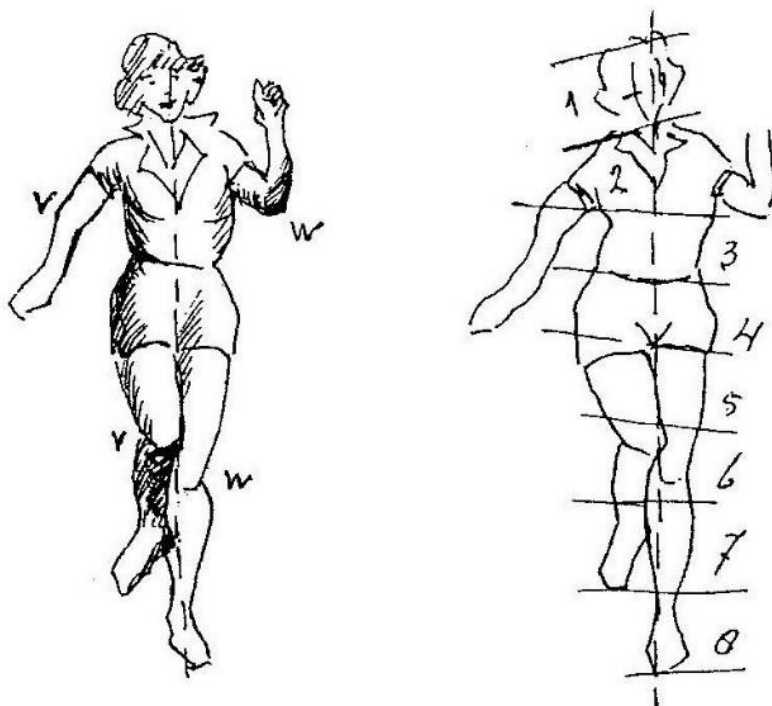
De afstand A – B in fig. 3 is bijna gelijk aan de hoogte van de halskuil C tot aan punt D (navel).

Schouderbreedte vrouw is gelijk aan $1 \frac{1}{2}$ x kop.

Heupbreedte is iets breder dan de schouder A – B.

Fig. 4 is een z.g. tussenschets. De vormen zijn **groot** gehouden en iets gedetailleerder.

De volgende figuren zijn de eerste opzetten en tussenschetsen van enkele willekeurige standen

Werkwijze met de te gebruiken materialen:

Zet eerst de loodlijn en verdeel die in 8 gelijke delen en schets met potlood HB of 2B de eenvoudige grondvorm. Schets met dunne lijnen. Deze kunnen later gemakkelijker worden weggestuift als je met HB-potlood verder gaat detailleren. De eerste schetslijnen blijven dan flauw zichtbaar. Als de schets bevalt, dan stuf je ook deze meer gedetailleerde schets weer bijna weg. Waarna de laatste bewerking met negropotlood 2 of conté à paris no.2 volgt. Zorg voor aan je potlood een lange met de hand geslepen punt. Je kan dan met een **vertellende lijn** je tekening uitbeelden. Vertellend van het zachte of borstelige haar, de gladde of ruwe huid, de slappe stof van kleding en de harde of zachte delen van het lichaam (zoals harde knieën, enkels, ellebogen). Hard en zacht dus in één lijn.

Een scherpe punt en niet al te zware druk geeft een zachte en toch gladde lijn. Deze is geschikt voor de weergave van de gladde huid van bijv. armen en dijbenen. Iets meer druk en de lijn wordt zwarter. Deze pittige lijn suggereert de harde delen van het lichaam, dus daar waar het skelet zich direct onder de huid bevindt (kaken, ellebogen, knieën).

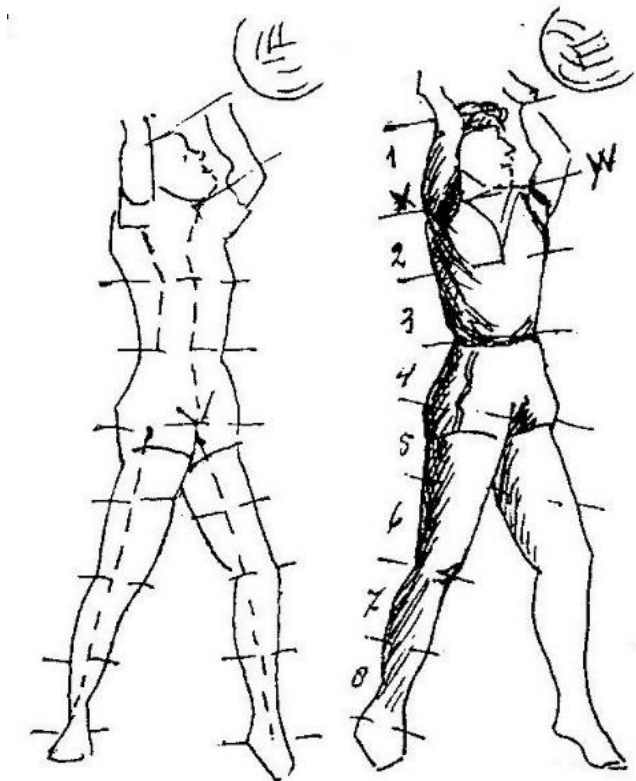
Houd je het potlood iets minder rechtop, dan is het gevolg een meer **wollige, korrelige** lijn. Geschikt voor bijv. kleding, haar e.d. Deze werkwijze noemen we het weergeven van **stofuitdrukking**. Met deze lijn kun je ook ruimte en afstand suggereren. Alles, wat dichtbij je oog is, zie je scherp en duidelijk i.t.t. onderdelen, die zich op enige afstand van je oog bevinden. Zie in bovenstaande figuren de punten V en W. Het verschil in tint of toonwaarde suggereert ruimte.

Bij het toepassen van dit alles, ontdek je naast de vormen en proporties een weg, die het mogelijk maakt je gevoelens zichtbaar voor jezelf en anderen te maken.

Stand van voren en van opzij.

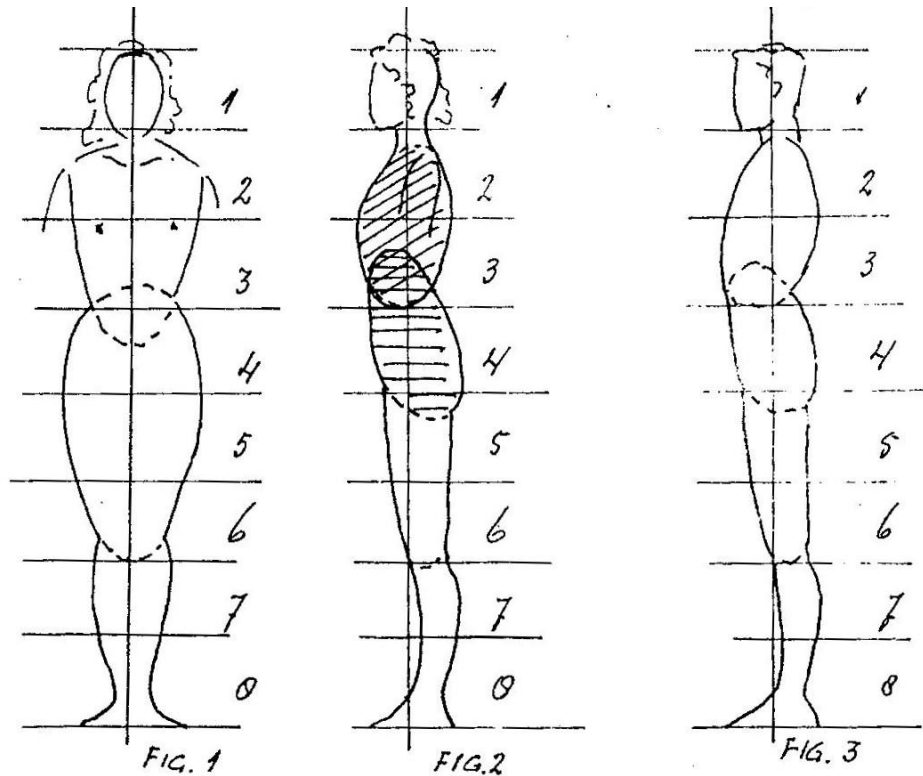
De grote lijnen van het menselijk figuur zijn tot nu toe zonder veel details besproken.

Niet zonder reden is gekozen voor het vrouwelijk model. In de uitvoering is deze n.l. eenvoudiger van lijn.

Bij de vrouw zijn de rondingen gladder. Bij de man zijn de contourlijnen hoekiger, terwijl de spieren meer naar voren komen.

In fig. 1 en 2 is het vrouwelijk figuur zowel van **voren** als **van opzij** te zien. De moeilijkheid is hier de lijn van hals naar de rug. Je bent geneigd om de schouder buiten de figuur te tekenen, maar in deze stand komt de schouder naar je **toe**. Onder de halslijn volgt onmiddellijk van het schouderblad en vervolgens de ruglijn tot de bil.

In fig. 2 zijn de vormen zeer eenvoudig getekend. Het lichaam bestaat uit **2 ovale vlakken**. Het bovenste vlak loopt van schouder tot het middel.

Het onderste vlak is iets langgerechter, begint onder de borst (in het midden van vlak 3, is $2\frac{1}{2}$ x de koplengte) t/m de bil. Gebruik deze ovale vlakken als de figuur van opzij moet worden getekend. De lijnen over de schouder, maag, buik en bil worden dan veel gemakkelijker.

Lijn 3 (bij verdeling in achten 3 x de koplengte) grenst aan de heuprand.

Lijn 4 (bij verdeling in achten 4 x de koplengte) is de lijn over het breedste van de bil. Bij een vooraanzicht is dit het breedste deel van de heup.

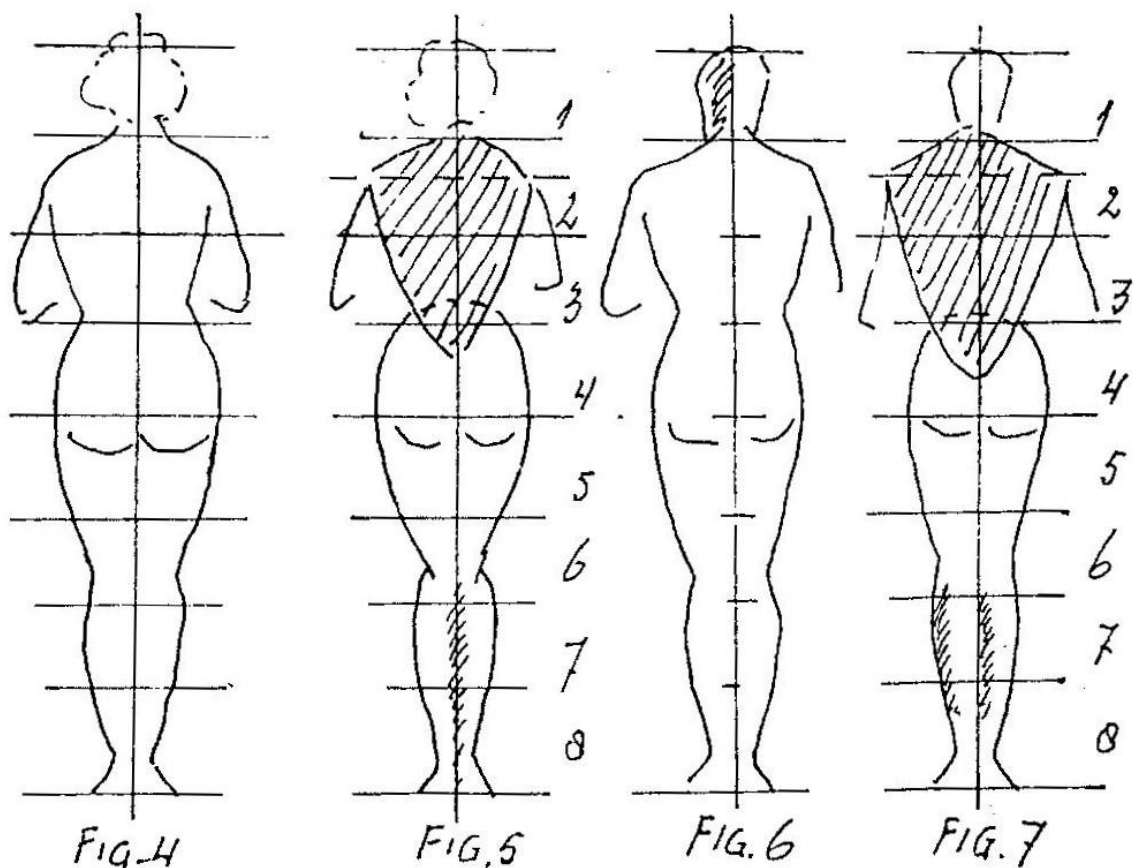
Fig. 3 laat het verschil zien tussen het mannelijk en het vrouwelijk figuur.

De hals is hier iets dikker. De afstand voorkant borst tot de rug is bijna even breed, ondanks de anatomische vormverschillen. De afstand buik – rug is bij de man breder. De lijn over de bil is bij de man ronder, de voet iets groter.

Als gevolg van deze veranderde maten is de **ovale** rug – borst bij de man iets groter dan de ovale buik – bil. Bij de vrouw is dit juist omgekeerd. Zowel het mannelijk als vrouwelijk figuur is in deze stand iets naar voren geplaatst. De loodlijn loopt over het oor tot de voeten iets vóór de enkel. De achterlijn van het dijbeen staat verticaal.

Stand op de rug gezien.

Ook hier de verdeling in achten

De kop is nu iets lastiger, want je ziet de kin n.l. niet. De schedel is aan de achterkant korter dan aan de voorzijde. Probeer in dit geval de kin te zien alsof de hals doorzichtig zou zijn. Je merkt dan, dat dit 1/8 deel ongeveer gelijk valt met de schedel plus de hals. De overige achtste delen geven geen probleem. De schetsvormen (de grote vlakken) zijn nu echter geheel anders van vorm dan bij het figuur van voren be- zien.

1. De kop heeft nu geen eivorm, maar een ronde vorm.
2. De rug (fig. 5) heeft nu ongeveer de vorm van een **vlieger**. Het hoogste punt hiervan valt samen met de ronde onderkant van de schedel. Het laagste punt van de **vlieger** valt ongeveer in het midden van deel 4.

Het linker en rechterpunt bevat de z.g. **schoudertop**. Dit is de plaats waar de schouder in de arm overgaat. De rug vorm grijpt dus gedeeltelijk in de vorm van de bil, die bijna een cirkelvormig vlak heeft. De schets- vormen van dij- en onderbeen zijn bijna gelijk aan de van voren geziene vormen.

Ter vergelijking ook een mannelijk figuur (fig. 6 en 7).

Het verschil met het vrouwelijk figuur valt onmiddellijk op.

1. De kop is iets minder rond (smaller).
2. De vliegervorm bovenaan (schouder) is minder hellend en breder. De onderste punt ligt iets onder de helft van deel 4, dit omdat de schouderbreedte van de man groter is.
3. De vorm van de bil (cirkelvormig) is nu kleiner. De onderkant van deze cirkelvorm ligt op gelijke hoogte met fig. 5 de bovenkant van deze cirkel (het middel) ligt bij de man iets lager dan bij de vrouw.
4. De dijbenen zijn rechter, immers de heupen van de man zijn smaller dan die bij de vrouw.

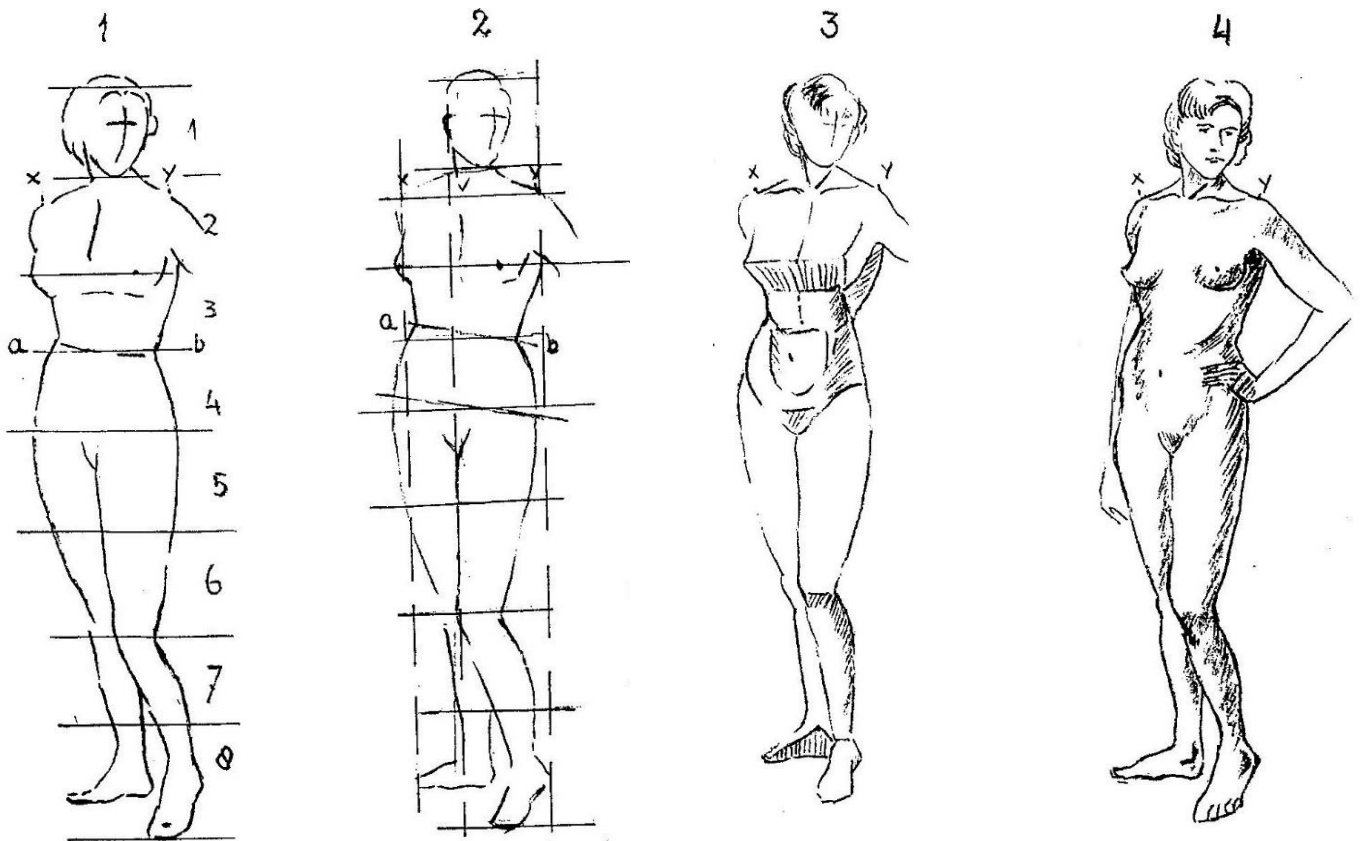
Bekijk de vormen en oefen ze in door ze ontelbare malen te schetsen. Maak de grondvormen niet te breed, want dan lijkt de getekende persoon te klein en te plomp. Is de schouderbreedte goed getekend ($1\frac{1}{2}$ x de kop bij de vrouw en bij de man $1\frac{2}{3}$ x de kop) bij de man) en is de heupbreedte hiermee in overeenstem- ming, dan kan er niet veel mis gaan,

Figuur in $\frac{3}{4}$ stand.

In deze stand blijft de kop wederom het $\frac{1}{8}$ deel van het lichaam. De lengte blijft in deze stand gelijk aan de stand recht van voren.

De **breedte-maten** veranderen in deze $\frac{3}{4}$ stand echter geheel. Eén van de schoudertoppen komt naar voren, terwijl de andere schoudertop juist naar achter wijkt. De schouderbreedte kan in deze stand gelijk worden aan de koplengte. De van ons wijkende schouder links zien we nu smaller dan de schouderhelft rechts. De breedte van de heupen wordt eveneens smaller.

Om een juiste indruk te geven, zie afb. 1, 2, 3 en 4.

Het model staat op één been en het andere licht gebogen. Op dit licht gebogen been wordt geen druk uitgeoefend en wordt daarom het **spelende been** genoemd. Dit been kan je naar voren of achteren verplaatsen, zonder dat de stand van het lichaam verandert. Het been, waar je op staat, wordt **standbeen** genoemd. Merk op: de heup boven het standbeen wordt omhoog gedrukt. Afb.1 en 2 laten duidelijk de lijn a-b over de heupranden zien. De lijn over de schoudertoppen x-y is hier horizontaal gebleven. Let op: in deze $\frac{3}{4}$ stand is de lijn x-y op **ooghoogte** een **wijkende lijn** hier op. **Let op:** een wijkende lijn op ooghoogte blijft horizontaal.

Het bovenlichaam is, ondanks de rustende stand op één been, onveranderd gebleven.

In afb. 2 dezelfde stand in de verdeling **8 x de kop**. De kop is iets meer naar voren gebogen en toch blijft de koplengte gelijk. Bij het voorover buigen wijkt de kin weg, doch van het achterhoofd zie je net zo veel meer dan minder bij de kin.

Op **2 x koplengte** bevindt zich **de tepellijn**. Op **3 x de koplengte** ligt het **middel (de taille)**. De lijn over het middel is hier een schuine, waardoor de afstand 3 x kop nu links iets **boven** het middel en rechts iets **onder** het middel komt te liggen, zie lijn a-b.

Ditzelfde is van toepassing op het breedste deel van de heup en is **gelijk aan 4 x de koplengte**.

5 x de koplengte ligt iets onder de helft van het voorste dijbeen. **6 x koplengte** ligt even onder de knie van het standbeen, **7 x koplengte** op $\frac{3}{4}$ van het onderbeen en **8 x koplengte** op ongeveer het midden tussen beide voeten.

Maak deze verhoudingen je eigen! Bij het figuurtekenen in de praktijk heb je hier veel steun aan.

De werkwijze bij fig. 3 en 4 is als volgt:

Teken eerst een loodlijn en verdeel die in 8 gelijke delen. Deze lijn loopt langs het oor en over de knie van het gebogen been.

De **breedte** van de **schoudertoppen** is iets groter dan de koplengte.

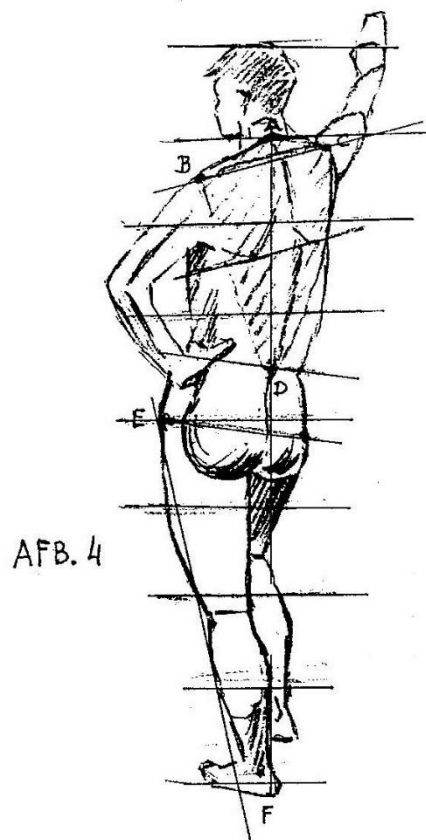
Vanaf **deze gevonden puntenteken** je 2 loodlijnen en controleer hoeveel de linker heup en de linker tepel buiten deze loodlijnen vallen. De rechter tepel teken je op 2 x koplengte, iets rechts van de middelste loodlijn.

De lijn van het voorste dijbeen is verticaal en loopt iets naar de loodlijn tot 6 x koplengte.

De teen van de rechtersoet) links op de tekening), valt precies onder de schouder top.

De belangrijkste punten zijn nu gevonden en op de juiste plek aangegeven.

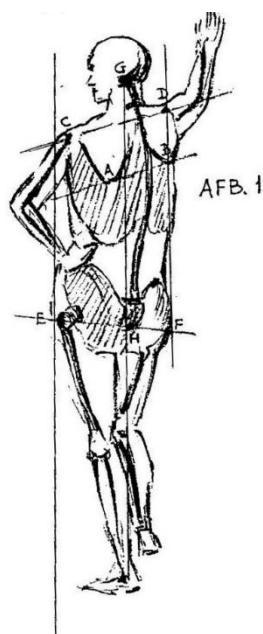
Als je je overtuigd hebt, dat deze punten goed geplaatst zijn, probeer dan de vlakken (afb. 4) te tekenen.

De figuur op de rug gezien.

Ook hier de verdeling in 8 gelijke delen.

Bij het hier besproken model is de lijn in het midden van de rug t/m de bil vanaf de hals een echte **standlijn**.

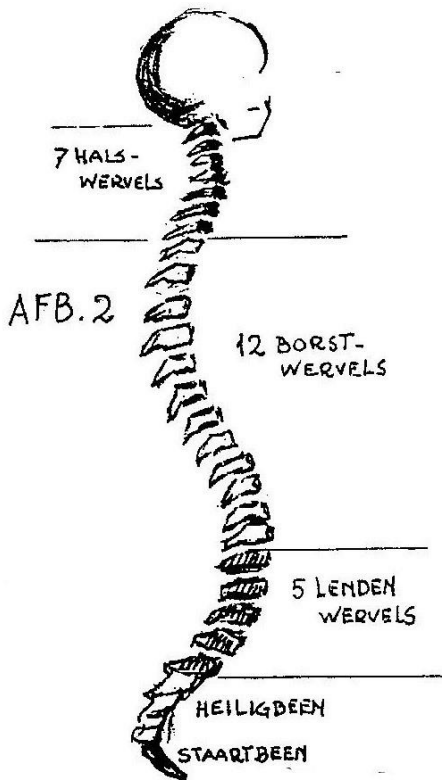

Om een idee te krijgen van de constructie bij dit model een ruwe schets van het skelet op de rug gezien (afb. 1). In deze schets valt de stand van de schouderbladen op, zie de lijn A – B. De onderste punt van schouderblad A wordt door de stand van de arm duidelijk zichtbaar. Schouderblad B steekt een weinig naar buiten. De reden is de opgeheven arm. Door deze armbeweging wordt het schouderblad enigszins meegenomen. De lijn over de schoudertoppen C en D heeft evenals de lijn over de onderste hoeken van de schouderbladen een hellende stand gekregen.

Deze hellende stand wordt veroorzaakt door de opgeheven arm. De verbindingslijn over de grote draaiers (de punten waar het dijbeen in het bekken draait) is het breedste deel van de heup en is eveneens hellend doch tegenovergesteld. Zie de punten E (**standbeen**) en F (**speelbeen**). De verticale lijn over punt E valt even ver buiten punt C.

Punt F valt verticaal onder punt C. controleer de verdeling: 8 x de koplengte. De dik getekende lijn is de wervelkolom. Deze behoort gedeeltelijk bij de hals, de borst en het bekken. Ze bestaat uit 24 zelfstandige beenderen plus 9 vergroeide beenderen, welke het heiligbeen en staartbeen vormen

Afb. 2 is een schets van de wervelkolom van opzij gezien.

Afb. 3 toont een wervel in bovenaanzicht en 3 wervels in zijaan-zicht. De lijn van de wervelkolom geeft hier duidelijk de stand de persoon aan.

In afb.1 vallen de punten G en H loodrecht onder elkaar. Deze schets is dus de eerste constructie.

Je kan nu deze schets bijna geheel wegstuffen, probeer nu de grote vlakken te tekenen., zie afb. 4. De rug heeft nu de vorm van een vlieger, punten A, B, C, en D.

Het standbeen vanaf de grote draaier E tot de hiel loopt iets schuin naar binnen, zie de lijn E-F, terwijl de achter lijn van het linker dijbeen verticaal blijft.

Teken vooral het andere dijbeen (speelbeen) kort, want je ziet dit dijbeen in sterk perspectivische verkorte maat.

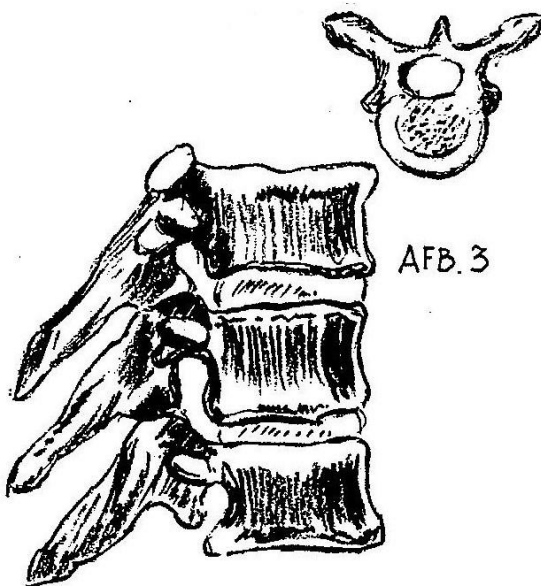
Let ook op de verticale lijn A-D-F, die de stand in evenwicht brengt. (De persoon dreigt ander om te vallen).

Bekijk je tekening eens van afstand en controleer de verhoudingen en de stand. Je kan nu deze schets wederom bijna wegstuffen en probeer dan eerst de kleine details te tekenen. Deze details zullen nog niet geheel duidelijk zijn, want het tekenen van bijv. handen en voeten is nog niet besproken.

De tekening moet voorlopig alleen beoordeeld worden naar de stand en de verhoudingen.

Dit is nu nog de hoofdzaak. Durf te tekenen.

Maak je voorschetsen in potlood en na het bijna wegstuffen van de schets, kun je de tekening opwerken met negro-potlood no. 2 of 3.

Verjaardagen

September : 15 Tirza de Veen
19 Marianne de Goeij
19 Rita Backer
23 Eefje Tijsterman

Wij wensen alle jarigen een fijne, zonnige verjaardag!

"Streeknieuws"
een uitgave van
Teken- en schilderclub
"De Goudse Streek"

Atelier:
Nelson Mandela Centrum
Bernadottelaan 79
2806 JM Gouda

www.degoudsestreek.nl

